

Мікола
Трафімчук

**Беларусь...
на
далоні**

Паэма-маніфест

Смаленск
«Ноопресс»
2017

УДК 821.161.3
ББК 84 (4Бел)
Т84

Трафімчук М.,
Т84 Беларусь... на далоні: паэма-маніфест / Мікола
Трафімчук. – Смаленск, Ноопресс, 2017 – 26 с.

ISBN 978-580-0370-26-3

Паэма, хутчэй, нагадвае нізку з 30 вершаў, аб’яднаных адзінай тэмай – некампортным пачуваннем сучасніка ў акаляючым асяроддзі і яго памкненнем вырвацца з абрыдлых сацыяльна-палітычных путаў.

УДК 821.161.3
ББК 84 (4Бел)

© Трафімчук М., 2017

Мой маніфест

Паэма, якую я называю своеасаблівым уласным маніфестам, нагадвае, хутчэй, нізку з 30 вершаў, аб'яднаных адзінай тэмай – некамфортным пачуваннем сучасніка ў акаляючым асяроддзі і яго памкненнем вырвацца з абрыдлых сацыяльна-палітычных пугаў.

Яна выспявала ўсе гэтыя гады ці то ў збалелым, поўным трывог і арытміі, сэрцы; ці то ў нябачных “эгрэгарах” недзе не гэтак і **высака** – у шчыльных пластах зямной атмасферы, затхлай і ўжо шкоднай для кожнага жыхара гэтай пакутнай зямлі – Беларусі. Я толькі ўзяў і спешна запісаў тое, што мне было надыктавана... Адсюль ці адтуль...

Так, напісанае зрэдзь “эзонавай мовай”, толькі вельмі ўмоўна можна назваць нейкім палітычным маніфестам. Але хай гэта будзе той нязначнай часткай такога нямалаважнага для літаратурнай творчасці мастацкага сродку выяўлення, які называецца “г і п е р б а л а й”!

І ўсё ж ёсць тут і канстатацыя, і зварот, і жаданне дзейнічаць... А чытач сам няхай вырашае: слушныя і надзённыя мае развагі ды памкненні, ці не!

Аўтар

*Памяці ўсіх тых, хто палёг альбо бяследна
знік за свабоду і незалежнасць Бацькаўшчыны.*

ВОЧЫ МАЁЙ БЕЛАРУСІ

Вочы маёй Марусі –
Вочы самой Беларусі!

Вернасць у іх і ўсмешка
З мудрасцю ўперамежку,
З сціпласцю і пяшчотай,
З тым, што хаваем употай
Мы ад нядобрага вока...
Бачаць яны... глыбока!

Розных хапала пагрозаў:
З верных вачэй цяклі слёзы...
Сум калі іх зацярушваў –
Вочы глядзелі мне ў душу...
Моўчкі трывожна пыталі:
“Што з намі будзе далей?”

Вабілі вочы-азёры!
Я ў іх глядзеў бадзёра...
Хвалямі ў сэрца білі
І паглыналі-тапілі!
...Дзіву даюся, нямею:
Вочы... любіць умеюць!

Вочы – крышталь дзявочы...
Хто яго мець не захоча?
Толькі вось іншая справа –
Трэба яму аправа!
Трэба надзея, апора...
Сёння каб жыць... Не ўчора!

ВОЛЯ

Як добра на вольным улонні –
Уся Беларусь на далоні!
Вунь там – каласістае поле,
Народа сярмяжная доля!

Вунь лес!.. Ён зялёны, вячысты,
Душою хвалюецца чыстай...
І поўніцца спевамі, шумам,
Надзеямі, марамі, думай...

А луг!.. У пялёстках і красках!
Ідзі, спачывай, калі ласка,
Пад небам блакітным, як Вечнасць,
Пад Шляхам Чумацкім і Млечным!

Там з Вечнасці мкнецца крынічка,
Крычыць перапёлка-сястрычка
І каня сумуе і плача,
Што лета сыходзіць, ныйначай...

У небе высока-высока
Жыццём набрынялі аблогі!
Сцяжынка, дарога – ад веку
След часу і след чалавека...

ДОЛЯ

Гляджу на далонь, дзе глыбокія рысы
Крыж-накрыж, як сцежкі твае, Беларусь;
Дзе баўлюся я хлапчуком белабрысым,
На мове дзяцінства з жыццём гавару...

Жыццё не спяшаецца мне даць урокі
І доўга працягвае песціць мяне...
А ўжо і да сонца карціць, і ў аблогі,
І згінучь пасля, як герой, на вайне!..

Я выйсці ад сцежак спрабую на волю!
А перада мной ты ўжо сцелеш абрус,
Дзе хлеб мой надзённы і лепшая доля,
З якой я да скону цяпер – БЕЛАРУС!

ГОРА

Няма прычын для жартаў, весялосці;
Для спадзяванняў, мар... няма прычын!
Ляжаць (дзе – невядома!), прэюць косці
Тваіх сапраўдных, Беларусь, мужчын!

Няма і колькі год яшчэ не будзе
Вайны, як і спакойнага жыцця...
Як празраюць марудна нашы людзі!
Пакутна зрок прыходзіць да сляпца!

Ці трэба было дваццаць год на тое,
Каб раскусіць, хто чалавек, хто звер;
Каб зразумець, жыццё-быццё якое;
Што самае надзённае цяпер?

Няма й сляда ад рабства і пакоры!
Цяпер нянавісьць там, дзе правіў страх!..
І гэта гора, беларусы, гора!
І нам яго агораць... па зубах!

СТРАТЫ

Каб мы ведалі, колькі страчана
З-за таго, што не перайначана
Ні душа наша, ні жыццё!..
Мы жывём са сваёй гардыняю,
Што найлепшыя мы і адзіныя,
Аддзяліў хто ад зерня асцё...

Насамрэч жа мы памыляемся,
Бо, найперш, ні за што не каемся,
Лічым: добра ўсё ў нас было...
У нястачы жылі... Затое мы
Працавалі адзін за трое і
Ўсім адказвалі злом на зло!..

І з той працы дарэмнай, дробязнай
Што мы мелі? Было ўсім боязна
І суседа, і “варанка”...
Забіралі нас ноччу цёмнаю,
А калі мы былі нязломнымі –
Ўсё адно нас ламала ЧК!..

Страты... Страты... Таму й бяднелі мы
І не мелі, і не шумелі, і
Дажыліся да злыбяды!..
І таму што маўкліва сядзелі мы,
Так нічога не зразумелі і
Зноў бязвольныя. Як тады...

КУРАПАТЫ

У кожнага ёсць свае даты...
Галгофа свая, Курапаты...
Таксама на ўсё ёсць нагода...
І гэта ўсё ёсць у народа!
Чыталі мы, слухалі лекцыі,
Што ёсць і такая селекцыя:
Ці гэтак, ці наадварот
Уздзейнічаць і на народ...

Дзе злыдні да ўлады прыйшлі –
Там пекла заўжды на Зямлі!
І слёзы, і кроў – што вада...
Няма на іх Бога й Суда!
Ды ўсё ж... Будзь які там звырод –
А дрэмле ў народзе НАРОД!
На небе і ў сутарэннях
Народу ідзе аднаўленне!

Бо ў Госпада душы такія –
Няскорныя, вечна жывыя!

ПЕРАМЕНЫ

Чаму б не стацца рэкардсменам
Па радыкальным пераменам
Народу нашаму, чаму,
Калі душа яго і цела
Асалавелі, ачарсцвелі,
І служаць д'яблу аднаму?

Ужо і сам ён разумее,
Што толькі енчыць і дурнее,

І чым далей – тым д’ябал злей.
Але няма ўжо сілы волі
Крычаць, сказаць хаця б, “даволі” –
Не паляціш жа на крыле...

Крыло падбітае, слабое
І ўжо бяссільнае другое...
Як птушцы вырвацца з сілка?
Няма і шанца ў перапёлкі,
Каб адшукаць у лузе зёлкі
Хаця б для першага штуршка!..

МЫ

Жывём, гаспадарым мы стратна,
Праблем напладзілі і бед...
Улада неадэкватна
Паводзіць даўно ўжо сябе!

Нахабна яна свае хібы,
Нікчэмнасць сваю і брыду
Спрабуе на нас спісаць ... Нібы
Ныццём наклікаем бяду.

Даўно ўжо пазбавіла права
Сабе нам яе выбіраць...
І брэша налева й направа,
Што ўмее яна кіраваць.

Суды адмяняе і вершыць,
І піша ў Закон – што ўзбрыдзе...
Сама сябе лічбамі цешыць,
Сама з сабой рэі вядзе...

Паспісвала ўсё, што няўродна,
На нас, на сусветнае Зло...
А можна сысці было годна!
Ды каб жа сумленне было!..

Якое ў няздары сумленне?..
І шчырасць якая ў хамла?..
І новае зноў пакаленне
Спрабуе прыгрэцца ля Зла!

Цярпець і чакаць з неба манны
Найгоршае самае Зло!
Жыццё пражываецца марна...
А, зрэшты, насамрэч было?

БРУДНАЯ СПРАВА

Ёсць выраз крылаты, яскравы:
Палітыка – брудная справа!
І кажуць блюзнеры ды нытыкі,
Што лезці не трэба ў палітыку.
Чынушы таксама з тым згодныя,
Бо месца для іх тут даходнае...
І самі палітыкі ўсцешаны,
Што люд тут ніяк не замешаны,
Што іхняя гэта епархія –
Адна “вертыкаль”, адна партыя;
Што мутна ў вадзе гэтай затхлай...
Няхай гэтак будзе і заўтра!
Няхай гэты лад будзе нормай –
Крый Божа, якія рэформы!

А рукі ў чынуш гэтых брудныя...
І душы, і дух іх – атрутныя!
І грошыкі, сумы страшэнныя,
Плывуць у іх рукі, кішэні іх!..
А вось перад зомбі і камерамі
Імкнуцца разводзіць рукамі яны
І кажуць: “Ідзі харошыя...
Вось толькі для іх дзе ўзяць грошы нам?..”
Сказаць паспрабуй хто: “Маўчыце!
На грошах вы самі й сядзіце...”
Ніхто цябе не абароніць!
Народ абшуканы сёння...
Палітыка злева і справа –
Яшчэ і крывавае справа!

І ўсё ж ёсць адказы нятрудныя!
Палітыка справа ёсць брудная,
Таму што рукамі злачыннымі
Чынушы гандлююць Айчынаю.

СВАБОДА

Адносіцца трэба к свабодзе належна...
Заўжды будуць грані, шлагбаўмы і межы...
Заўсёды вам скажуць: “Куды вы загнулі!..
Свабода – свабодай... А свішчуць вунь кулі...
І не за свабоду, а супраць свабоды...
Таму й перапужаны гвалтам народы.
Лунае зноў кліч: “Дайце, злыдні, народу
І працу, і роўнасць, і мір, і свабоду!”
Не ўсюды яшчэ, куды хочаш, паедзеш –
Сцяною гародзяцца часам суседзі!
Расце недавер... Зямля носіць вар’ятаў,

І церпіць Гасподзь да пары гнюсаў, катаў...
Ды ўсё да пары і не ўсё дагары!
Бо нават Паэт кліча: “Стрэльбу бяры!..”

«З ГРАЗІ Ў КНЯЗІ!...»

«З гразі ў князі!...»
І гэтак бывала,
Хоць аднойчы здаралася ў нас...
Гэткі князь быў сапраўднай навалай.
Ды звяргаў яго прэч з трону Час!
Князь меў чэлядзь,
Стральцоў яму верных.
І служылі ўсе спраўна яму
Разам з чэрню!
Хоць сам быў ён з чэрні,
А ўся слава – яму аднаму!
Ды аднойчы здурэў ён... І голым
Яго ўбачыў маўклівы народ...
... Колькі ўрокаў было, колькі школаў!
Ды асечку дае радавод!
Зноў рыштунак «крыжацкі», гумоўкі...
Аўтазакі снуюць і снуюць...
Ды ніякага з гэтага толку!
Прагу волі ніяк не заб'юць!

НАРОД І ЎЛАДА

Крывавіць Каіна пятаць
Пад пастановамі звыродаў!
Калі ўжо будзем вырашаць
Праблему ўлады і народа?

Не ўлада прагне, а народ
Усё раскласці па паліцах,
Каб не трапляў усякі зброд
На крэслы ў месцах і ў сталіцы...

Парадак той усім амаль
Вядомы... Ён на ўсіх скрыжалях!
Там, дзе да неба “вертыкаль”, –
Чатыры ўсцяж “гарызанталі”*!

У кожнай – процьма сваіх спраў!
І менш усюды болю, тлуму...
Бо лепшага, як той казаў,
Яшчэ ніхто з нас не прыдумаў.

І не для ўлады ты, народ,
А для цябе гне карк улада!
Калі ж усё наадварот –
Гані і бі звыродаў-гадаў!

*) маецца на ўвазе чатыры галіны ўлады.

ТРЭБА...

Улада маўчыць... Нат хвастом не віхляе...
Бунтуе Статкевіч... Шчыруе Някляеў...
Ідуць пад сцягамі наперадзе шэсця
З народам Лябедзька, а з ім Рымашэўскі...
Так мала спакою, добра на Зямлі!
А тут да банкруцтва наш край давялі!..
Не здолелі працу нам даць, заплаціць
І цэны стрымаць, і прадаць, і купіць...
Затое ў кішэнях у сытых чынуш –

Зусім не заробак, а ўкрадзены куш!
У нас яны скралі і грошы, і чын...
І наша маўчанне – адна з тых прычын!
Не трэба падаткі з людзей сваіх драць,
А трэба тавар свой зрабіць і прадаць!
Узвесці заводы і фабрыкі... Там
Такое рабіць, каб зайздросцілі нам!
Тады для краіны, для нашых людзей –
Глядзіш – тое-сёе і перападзе!

“БЕЛАРУСКІ ЦУД”

Якое трэба мець сумленне
Ці ўвогуле яго не мець,
Людзей каб ставіць на калені,
Прытым пра нейкі “цуд” трындзець?

Пра “сацыяльную дзяржаву”,
Дзе аніякіх льгот няма;
Дзе катаў і прайдохаў славяць,
А скажа праўду хто – турма.

Сабе прыдумалі такое:
Што разумнейшыя – яны!
Цякуць даброты ўсе ракою...
Цякуць... у рукі ўсё ж адны!

Дзяруць народ, як тую ліпку...
Паборы – вышай галавы!
А цэны, цэны!.. З гакам! З лішкам!..
І адабралі ўсе правы!

Кантраляваць і выбірацца,
Мітынгаваць і тусавацца...
Куды ні глянеш – толькі ён,
І рэкардсмен, і чэмпіён!..

Адзіны клопат – падмануць
І год ці два шчэ працягнуць...
А потым... Потым не расці
Трава па прэлым па лісці!

РАПТАМ...

Хто з сябе пачаў... Хто з суседа...
Хто ў царкве ставіць свечку на кон...
Хто на марш пайшоў “дармаедаў”
І патрапіў пад жорсткі разгон...

Разгубіліся людзі... Агораць,
Дыктатуру не ведаюць як.
Гэта гора, вялікае гора,
Калі ўсюды зладзей ці маньяк!

Хто запэўніў: “За светам сучасным
Я народ свой не павяду”?
А куды тады?.. Ці не ясна?
Хто наслаў нам такую бяду?

Крэмль... Масква?..
Падмануў хто няшчасных
Дваццаць год ужо з лішкам таму?
У вялікім бязладным калгасе
Нам, бы ў пекле... Ды добра яму.

І чакаем... А раптам аднойчы
Ноччу край наш пакіне зіма...
Мы пратрэм свае сонныя вочы –
А яго і калгаса... няма!

ЧАС НЕ ЧАКАЕ...

Час не чакае... Гудзе грозна,
Што гаварыць трэба сур'ёзна:
Улада мірна сыдзе? Не?..
Адкажа хай табе і мне!

Хай прама скажа, хай не хлусіць!
Бо не захоча – дык прымусім!..
Вядома, лепей дамаўляцца...
Навошта ў бойку нам кідацца?

Мы людзі мірныя, не злыя!
І, далібог, мы не такія,
Як ваўкалакі, што з АМАПа –
Бяззбройных б'юць, відаць, са страху!

Навошта нам паны, царкі –
Карысць якая, толк які?
Калі адзін – і кум, і сват...
Не быць бяседзе мірнай, брат!

Найлепш дзяліць заўсёды ладам
Народ, краіну і... уладу!
Вунь будучыня ўжо гукае!
За справу, брат! Час не чакае...

НАРОД

Ах Беларусь, краіна-маці,
Тваё адзінае багацце –
Твой шчыравальнік, твой народ,
Сардэчны, шчодры, працавіты,
Маўклівы, сціплы, самавіты –
Падмяў то злодзей, то звырод!..

Ды зразумеў народ, ныйначай,
Што сэрцы ныюць, вочы плачуць,
Што ўжо слуга – не гаспадар...
Што часу страчана нямала,
Што пад чужой жыве навалай,
Губляе марна спрыт і дар...

О Беларусь, Літва нашчадкаў!
Шчыруй, рабі ўсё па парадку:
Спачатку воз пастаў!.. Каня
Ты запрагай як след надзейна,
Працуй старанна, цудадзейна...
І сам Гасподзь табе – радня!

ГАНЬБА

Уласную гісторыю --
пад ногі!...
Свае святымі
выкінуць свінням!..
Гэта ўсё роўна,
што пайсці на Бога...
О дзікуны! О лютая гайня!

Стагоддзяў восем
гордая Пагоня
Праследавала ворагаў зямлі,
Дзе ўжо не сад,
а багна дзе ўжо сёння!
Вось да чаго край злыдні давялі!

Такая ганьба!..
 Їм і нам, нябогам...
 Мы так зрабілі мала для таго,
 Каб, як калісьці...
 З рога было многа:
 Сумлення,
 Праўды,
 Волі --
 Усяго!

ПАЗНЯК

Скразняк... Задзімае скразняк,
Залева змяняецца спёкай...
Скажы, археолаг Пазняк:
Да Беларусі далёка?..

Чаму не асуджаны грэх?
Чаму няма пакаяння?
Крывавыя слёзы ... і смех,
Жабрацкія песні і ўбранне...

Рукою падаць да крыжоў!
А вунь, пад нагамі, косці!..
Бо нехта ў свет Боскі прыйшоў
Гаспадаром – не госцем.

Блюзнерскія словы сказаў,
Паставіў усіх на калені;
Крывавая ўпала раса
На будучыя пакаленні...

Таму ўжо і свішча скразняк,
І доўга трымаецца спёка...
І ад Беларусі Пазняк
Цяпер ужо недалёка!

ЗНІКЛЫЯ І ЗВЫКЛЫЯ

Адныя з нас – зніклыя,
Другія з нас – звыклыя...
А дзе непакорныя,
Сказаць праўду здольныя?
Дзе скрэпы духоўныя,
Дзе сілы бунтоўныя?
Маўчальнікі – зніклыя,
Начальнікі – звыклыя...
Маўчаць тыя, гэтыя...
А песні – няспетыя,
А словы – нясказаны...
І зло недаказана!..
Мы ўжо не пытаемся,
Дзе людзі... Мы каемся,
Што нас запалохалі,
А мы толькі “охалі”...
Рукамі разводзілі,
Калі нас даводзілі
Да страху, цярплівасці,
Затым – да няміласці...
Што вось мы й гатовыя
Жыццё ладзіць новае!

ПРЫДУМАЕМ НЕШТА!..

Прыдумайце нешта!..

Ці страйк, ці імпічмент;

Збярыце ў народа “Адкрытыя пісьмы”;

Сойм Вальны

ці Сход насамрэч правядзіце!

Ды толькі па кухнях ужо не сядзіце!..

Спытайце... у кожнага грамадзяніна,

Ці трэба такая няздара-краіна,

Дзе хамства, брахня,

дзе брыдота пануе;

Дзе вылюдкаў зграя

людзей не шануе?..

Прыдумайце, людзі, зрабіце такое,

Каб кроў не цякла раўчуком ці ракою!

Хай кожны напружыць

жыцця свайго рэшту!

Глядзіш – і ўсе разам прыдумаем нешта...

ПСАРНЯ

Калі ўладар трымае псарню,

Ён – паляўнічы альбо трус...

Ці хоча зберагчы аўчарню

Сваю... Пад назвай “Беларусь”.

Будзь ён хоць пан ці проста шляхціч,

Альбо хапуга-селянін,

А нельга не стаяць на варце

Свайго дабра, сваіх дамін!

Для псоў рыштунак, корм хорошы...
Жаруць зашмат!.. Ды не бяда!
На псарню колькі трэба грошай
Не пашкадуе ён, а дасць!

Няхай дзіравая аўчарня —
Абы маўчыць пад ёй зямля!
Найпершы клопат яго — псарня!
А ўсё астатняе — пасля!

РЭФОРМЫ

Я сам шмат не раю...
Я Рух свой ствараю!
Не дзеля праформы,
А Рух за рэформы!
Не ціха — абвальна!
І ўжо... радыкальна!
Бо ціха — як ліха!
Бо позна ўжо — ціха!..

Маглі б гадоў дваццаць
Мы ціха змагацца...
І тыя рэформы
Былі б сёння нормай.
Але з кіслай мінай
Князькі не далі нам
Нат марыць аб нечым,
Жыць па-чалавечы...
Ім добра! Карыта
Даверху наліта!..

Князькі, не мянціце,
Туды нас пусціце!
А не – як сабаку,
Дадзім вам пад с...у!
А што... Хай не брэшуць
І глоткі не чэшуць:
Маўляў, шчэ не ліха,
І жыць можна ціха...

Жыць можна ўсяляк –
Нават горш, чым ніяк.
І можна пародзістых
Песціць сабак...
Але калі псарня
Ўжо стала абужай –
Пара пазбаўляцца
Нікчэмнага друзу!

Надзённы мой сімвал
І знак мой цяпер:
Ляцінкай тры літары – RRR*

*) Рух за радыкальныя рэформы

ЗВАРОТ

Такая ва ўлады прырода!
Яна нам не ўласны шасток!..
Усё перадайце народу,
Пакіньце сабе... павадок!

Вы слугі, запомніце, слугі!
Не ўцяміце, злыдні, ніяк:

Ён, я – чалавек... А не плугам
Расчаўлены нейкі чарвяк!

Якая з улады выгода!
А бралі – чакае турма...
Усё перадайце народу
З сумленнем... Якога няма!

НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ

Няўседна ў Беларусі і няўлежна –
Настоен кісларод на гнілі, чадзе...
Гавораць нам чыны пра незалежнасць...
А ад каго і ад чаго?.. Маўчанне...

Мы гэтак ад Масковіі залежым,
Што крок улада адступіць не можа!..
Усё у нас умоўнае! Сцяг, межы...
Нялюдска выглядае ды й нягожа!

І для сваіх дзяцей мы не прыдбалі
Ні гонару, ні духу, ні свабоды;
І будучыню ўнукаў заплявалі
Пярэваратням-вылюдкам ва ўгоду.

Гнятуць нас звады, спрэчкі і правіны...
Такі мы люд, дзяржава ў нас такая!
А ў марах – незалежная краіна,
Заможная, духоўная, святая!..

Пакуль яна не стане нашым сцягам
І мэтаю ў нас самай заповітнай –
Не будзе нам ніякага працягу
На гэтым свеце і за гэтым светам!

НЕ ПОЗНА...

Запазніліся зусім!..
Ды дайшло: каб жыць не ў горы –
Беларусь перадусім!
Потым клопат наш – Міжмор’е...

Беларусь перадусім –
Гэта значыць, свая мова
І адлік свой вёснаў, зім...
Лад, уклад свой, адмысловы...

Бо калі працягваць спаць –
Разбярুць нас па арэндах...
Нас павінны пазнаваць
І па брэндах, і па трэндах!..

У Міжмор’я начале
Ўсе князі Літвы Вялікай...
Запазніліся... Але
Вальны Сойм не позна склікаць!

МОВА

Калі б гаспадарыла мова –
І людзі лепш гаспадарылі б...
Так, мова – жыцця ўмова,
Усё, пра што дбаем і марым мы!

Народ выглядаў бы ўвішным,
Краіна – зусім не гэтакай!..
Менталітэт быў бы іншым,
Іншым была б энергетыка!

Вялікая сіла – мова!
І Духу, і Славы сіла!
З нябёс дараванае слова
Бароніць нас і бараніла...

І лёкаі з ласкі чужынцаў
Усё гэта разумеюць,
Як тое, што не разжыцца ім,
Калі народ анямее...

БЕЛАРУСЬ НА ДАЛОНЯХ

З нас кожнага сёння збудзіце спрасоння –
Уся Беларусь у яго на далоні!..
Па рысках, па шнарах, крывавых мазолях
Тваю, Беларусь, вывучаем мы долю.

Сярмяжнай была і крывавай, і ціхай...
Але не мінала ніколі нас ліха!
Жылі вельмі мала ў спакоі і міры,
Бо Бога ўзамен... мелі розных куміраў.
А людцаў цудоўных мы колькі змарылі!
Мы болей маўчалі, а менш гаварылі...
І вось апынуліся, здрайцы і дурні,
Дзе сохне карыта ля *высмяглай* студні!..

І сілаў няма ні карыта латаці,
Ні новую студню ў пустэчы капаці...
Мы потам сцякаем,
цурчыць кроў на скронях...
Шукаем, дзе ў нас Беларусь на далонях.

ДЗЕ ТЫ, ЗЯНОН?

Папярэджваў жа ён:
«Дурняў, людзі,
Не пускайце да ўлады ніяк!..
Бо з дурноты набытку не будзе...»
О, які ж ты разумнік, Пазняк!
Бо дурнота – няздара, лянота!
А плявузганне – словаў панос!..
І працуй хоць да сёмага поту,
А набытку таго – з Гулькін нос!
Дурням – што?
Дзеля ўлады – улада!
Ім няпісан прыроды Закон...
Дык няўжо не дамо дурням рады?
Дзе ты, лідар народны, Зянон?

ПРЫЙШЛАСЦЬ

А ўсё ж зазірнуць гэтак хочацца
ў прыйшласць!
Цікава, што ў нас атрымалася, выйшла?..
Ці ўсё той жа змрок ды нястача пануюць?
Ці, мо, не знайсці і краіну самую,
Што горда Літвой-Беларуссю завецца,
Што, можа, няма ні адзінага сэрца,
Якое баліць за Радзіму і ные?
Ніхто ўжо не «дзекае»?.. Сталі нямымі?..
А, можа, малюнак зусім і не гэткі?
... Красуюцца, родзяць, гамоняць палеткі!
І смех... і гаворка знаёмая льецца,
Вялікай Літвой
наша шчасце завецца!

25-30 сакавіка 2017 года

Літаратурна-мастацкае выданне

Трафімчук Мікалай Мікалаевіч

Беларусь... на далоні
Паэма-маніфест

Падпісана да друку 14.04.2017. Фармат 60х84 1/16.

Папера афсетная. Друк афсетны.

Ул.-выд. арк. 1,59. Ум. друк арк. 1,2. Наклад 50 асобнікаў.

Замова 173

Выдавец і паліграфічнае выкананне «Ноопресс»

214000, г. Смаленск, вул. Нахімава, 12

Мікола Трафімчук

Нарадзіўся ў вёсцы Осаўцы Драгічынскага раёна Брэсцкай вобласці. Пасля заканчэння Белінскай сярэдняй школы і філфака Брэсцкага педагагічнага інстытута працаваў настаўнікам, прайшоў шлях карэспандэнта ад раённых да цэнтральных газет, У 80-х гадах мінулага стагоддзя быў рэпарцёрам на Брэсцкай абласной студыі тэлебачання. Напачатку 90-х працаваў карэспандэнтам-арганізатарам бюро прапаганды мастацкай літаратуры ў апарате Саюза беларускіх пісьменнікаў. Сябар гэтага саюза з 1994 года. Аўтар больш двух дзесяткаў уласных паэтычных зборнікаў ды кніг эсэ і нататкаў “Наканавана быць”, «Дабразло». З 1995 года займаецца рэдактарскай і выдавецкай дзейнасцю. Падрыхтаваў да друку і выдаў сотні кніг ды брашур. У 2006 годзе стаў аўтарам праекта, заснавальнікам і галоўным рэдактарам літаратурна-мастацкага альманаха “Гоман літаратурны”. Цяпер шэф-рэдактар выдавецкіх праектаў “Гоман літаратурны” і “Талент”, а таксама галоўны рэдактар сталічнага выдавецтва «Смэлтак».

Беларусь... на далоні

Паэма-маніфест
Міколы Трафімчука

